Orędownik Urzędowy powiatu bydgoskiego wychodzi raz tygodniowo i to w środę. — Przedpłata miesięczna tak w miejscu jak i na poczcie zł 1,25.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 15 groszy za miejsce 1-łamowe milimetr. Administracja: Bydgoszcz, ul. D-ra Emila Warmińskiego 13 — Telefon 1251

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU BYDGOSKIEGO

Nr. 50 | Bydgoszcz, dnia 15 grudnia 1926 r. | Rok 75

432 **OGŁOSZENIE**
dotyczy zwalczania raka ziemnaczanego.

Zwracając uwagę na rozporządzenie Ministra Rolnictwa i D. P. z dnia 12. XI 1926 r. ogłoszone w Dzienniku Ustaw nr. 117 poz. 679, o zwalczaniu raka ziemniaczanego podaję poniżej wyciąg z tego rozporządzenia, a mianowicie, że w zrozumieniu tegoż rozporządzenia polami zarażonemi są pola, na których ziemniaki dotknięte zostały rakiem ziemniaczanym, a polami zagrożonemi są pola, przylegające do pola zarażonego, jak również te co do których istnieje uzasadnione przypuszczenie, że zostały lub mogą zostać dotknięte rakiem ziemniacznym.

§ 2.

Rozporządzenie zabrania używania ziemniaków, zebranych z pola zarażonego do sadzenia, a zezwala na używanie paszę, jedynie po ugotowaniu lub uparowaniu. Ziemniaki te mogą być wyniesione (wywiezione) poza odręb gospodarstwa, w którym zostały wyprodukowane, jedynie za zezwoleniem władzy policyjnej

§ 3.

Rozporządzenia zabrania płukanie ziemniaków, zebranych z pola zarażonego w rzekach, strumieniach, kanałach, rowach, jeziorach i stawach. Wodę użytą do płukania tych ziemniaków, należy zlewać do specjalnego dołu głębokości przynajmniej 0,75 mtr. wykopanego w odległości nie mniejszej niż 5 mtr. od studni, gnojówki oraz wymienionych wyżej wód. Dół ten należy następnie odkazić odpowiednim środkiem dyzynfekcyjnym (np formaliną).

§ 4.

Rozporządzenia zakazuje wynoszenie (wywożenia) odpadków ziemnaczanych jak łętów obierzyn, poza obręb gospodarstwa, w którym występuje rak ziemniaczany, jak również chwastów, ziemi i nawozów naturalnych. Wszelkie odpadki, pozostałe po zbiorze ziemniaków na polu zarażonym, należy przed zaoraniem tego pola, na miejscu spalić lub zakopać na głębokości przynajmniej 0,75 mtr.

§ 5.

Zakazuje na polu zarażonym uprawianie odmian ziemniaków oprócz tych, które wskaże Państw. Inst. Naukowy w Bydgoszczy, jako odporne na rak ziemniaczany. Planów roślin okopowych z pola zarażonego nie wolno używać do sadzenia ani ich wywozić, wynosić poza obręb gospodarstwa, w którym zostały wyprodukowane.

Ziemniaki dotknięte rakiem ziemniaczanym, a ujawnione w innych miejscach należy zużytkować na miejscu w spsób niezagrażający rozszerzeniu się zarazy, a mianowicie wedle wskazówek Komisarjatu Obwodowego wzgl. Urzędu Policyjnego.

§ 7.

Rozporządzenia tegoż nakazuje natychmiastowego odkażenia składów piwnic, urządzeń transportowych lub innych pomieszczeń, w których znajdowały się ziemniaki, dotknięte rakiem ziemnaczanym i to po ich usunięciu na koszt właściciela zarażonych ziemniaków. Do zwalczania raka ziemniaczanego upo-

ważnione są miejscowe władze policyjne i Państw. Inst. Naukowy w Bydgoszczy. Wobec tego mają powyżej wymienieni prawo po myśli § 9 rozp. dla władz policyjnych do wchodzenia na pola oraz do pomieszczeń, służących do przechowywania i przerobu ziemniaków, do brania próbki roślin i ich części do 1 kg do badania ziemniaków i ich odpadków oraz do badania urządzeń służących do przerobu ziemniaków itp.

§ 10.

W § 10 nakłada rozporządzenie to na osoby produkujące, użytkujące lub przechowujące ziemniaki obowiązek zgłoszenia do miejscowej władzy policyjnej t. j. do Kom. Obw. wzgl. Urzędu Policyjnego każdego wypadku wystąpienia objawów lub podejrzeniu o pojawnieniu się raka ziemniaczanego w ciągu 24 godzin od chwili dostrzeżenia tych objawów.

O ile badania nie wykażą istnienia raka ziemniaczanego, zawiadomioną zostanie o tem niezwłocznie osoba zainteresowana, a wrazie stwierdzenia raka ziemniaczanego wydane zostaną przez władze policyjne środki zaradcze. Do tego czasu niewolno ziemniaków podejrzanych o rak ziemniaczany wynosić, wywozić wzgl. użytkować, pozostawiając takowe na miejscu, w którym znajdowały się ziemniaki w chwili ujawnienia lub podejrzenia o rak ziemniaczany. Osoby powyżej wymienione, zobowiązane są również na żądanie władzy policyjnej wzgl. Państw. Inst. Nauk. Rol. udzielić wszelkich wyjaśnień i potrzebnych informacji w szczególności zaś wypełnić odpowiedni kwestjonarjusz, który im doręczony zostanie.

W wypadku niewykonania przez osoby do tego zobowiązane zarządzeń władzy policyjnej wydanych na podstawie powyżej cytowanego rozporządzenia w określonym przez nią terminie, może zarządzić władza policyjna, dokonanie tych czynności na koszt osób obowiązanyh do ich wykonania.

§ 17.

§ 17 brzmi: winni naruszenia przepisów rozporządzenia oraz zarządzeń wydanych na podstawie tych przepisów będą karani więzieniem do 1 roku i grzywną do 10,000 zł. lub jedną z tych kar.

Władze miejscowe ogłoszą powyższe rozporządzenie w swych gminach w sposób zwykle tam praktykowany.

Bydgoszcz, dnia 3 grudnia 1926 r.

Starosta.

L. dz. 25246/26 A.

433 **OGŁOSZENIE**

w sprawie przepisów drogowych.

Ostatnie objazdy szos tutejszego powiatu przekonały mnie, że ludność powiatu jeszcze nie zupełnie przestrzega obecnie obowiązujących przepisów, dotyczących ruchu na szosach, bądź to z nieświadomości, bądź też lekceważenia tychże przepisów, nie zdawając sobie sprawy konsekwencji powstać mogących.

W szczególności zauważyłem, że:

1. wozy nie są zaopatrzone w przepisane tablice,
2. porą wieczorną i nocną nie oświetla się pojazdów,
3. wozy nie trzymają się prawej strony,
4. zarządy gmin i obszarów dworskich nie usuwają błota ze szosy,
5. przy stawianiu ogrodzeń nie przestrzega się ustawowo przewidzianej odległości tych ogrodzeń od szosy,
6. przy oraniu gleby, częstokroć uszkodzone zostaną graniczniki przy granicy szosowej.

Ażeby niedomagnia te usunąć, przypominam raz jeszcze przepisy dotyczących ustaw i rozporządzeń, a mianowicie:

ad 1. i 2. rozporządzenie Min. Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych z dnia 26. 6. 1924 r. regulujące używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. nr. 61/1924 poz. 611) które w § 22 opiewa, że wszystkie pojazdy, znajdujące się na drogach publicznych, poza obrębem miejsca zamieszkania właściciela (wsi, osady, miasta i t. d.) z wyjątkiem osobowych pojazdów, nie służących dla celów zarobkowych winny mieć napisy, względnie być zaopatrzone w tablicę o wymiarach nie mniej niż 25×15 cm umieszczoną z lewej strony pojazdu, a zawierającą jasno i czytelnie wypisane w języku polskim imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela lub też nazwę i adres firmy, fabryki, majątku itp.

Zaś § 23 tegoż rozporządzenia przepisuje najwyraźniej, że każdy pojazd, znajdujący się nocą na drodze publicznej, winien być z nastaniem ciemności oświetlony, przynajmniej jednem białem światłem widocznem z daleka.

ad 3. Ruch na szosach jest jeszcze utrudniony, a szczególnie z tego powodu, że nie wszyscy stosują się do obowiązujących przepisów na drogach publicznych. Często się jeszcze zdarza, że zamiast trzymać się prawej strony, jeżdżą po całej jezdni, a przy nadjechaniu samochodu zbaczają w przeciwną stronę, tj. lewą, nieraz w ostatniej chwili,

przez co spowodować mogą największe nieszczęścia.

Wobec tego zwracam na przepisy ustawy z dnia 7. 10. 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 89 poz. 656) szczególnie art. 6 który opiewa: każdy pojazd podczas jazdy, jeżeli jakieś szczególne okoliczności nie zmuszają do wyjątku, winien trzymać się prawej strony.

ad 4 Mimo kilkakrotnych przypomnień nie poczuwają się zarządy gmin i obszarów dworskich do obowiązku usuwania błota, rozsypanej ziemi, nawozu, zielska etc. ze szosy.

Wobec tego przypominam przepisy art. 10 wyżej cytowanej ustawy, który opiewa, że na odcinkach dróg publicznych, o twardej nawierzchni, przechodzących przez miasta, miasteczka, osady i wsie o zwartem zabudowaniu. Zarządy gminne są obowiązane do oczyszczenia tych dróg z kurzu i błota i usuwania zgarniętego materjału, przyczem mogą obowiązek ten nałożyć na właścicieli przyległych nieruchomości i § 7 rozporządzenia wykonawczego (Dz. U. R. P. nr 61/1924 poz 611) do tejże ustawy, która wyraźnie zabrania zanieczyszczenia drogi przez wyrzucanie lub rozsypanie ziemi, błota, nawozu, śmieci itd.

ad 5. i 6. Stawianie ogrodzeń nowych lub odnawianie starych winno być zastosowane do obowiązującej ustawy z dnia 7. 10. 21 r. (Dz. U. R. P. nr. 89 poz 656), tj odległość tychże od brzega nasypu lub rowu winna wynosi 75 cm, gdyż art. 15 tejże ustawy tego wymaga.

Przepis ten nie dotyczy, już istniejących budynków i ogrodzeń, jednak ich przebudowa musi odpowiadać tym wymogom.

Również należy zwrócić baczniejszą uwagę przy oraniu gleby i nie za blisko orać przy granicy szosowej, ażeby graniczniki nie uszkodzić.

Podając powyższe panom Komisarzom Obwodowym do wiadomości polecam ogłoszenie niniejsze odczytać na najbliższej konferencji pp. sołtysów i przewodniczących obszarów dworskich z tem, że pp. sołtysi i przewodnicy obszarów dworskich ogłoszą treść niniejszego natychmiast zainteresowanym mieszkańcom

Przytem zauważam, że po myśli art 19 ustawy z dnia 7. 10. 21 r. (Dz. U. R. P. nr. 89 poz. 656), czuwanie nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych jest obowiązkiem zaprzysiężonej służby drogowej, organów policji państwowej i urzędów gminnych. Organa te w każdym wypadku zauważenia przekroczenia powyżej cytowanych przepisów, winny niezwłocznie wkraczać i przedsiębrać kroki w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności którzy karani będą w myśl postanowień ustawy z dnia 7. 10. 21 r. (Dz. U. R. P. nr. 89 poz. 656) o ile dane przekroczenie nie podlega surowszej karze.

Bydgoszcz, dnia 7 grudnia 1926 r.

Starosta.

L. dz 25421/26 A.

---

434 ROZPORZĄDZENIE POLIC.-WETERYN. w sprawie zwalczania pryszczycy w powiecie bydgoskim.

Ponieważ powiatowy lekarz weterynaryjny stwierdził w kilku miejscowościach tutejszego powiatu zarazę pryszczycy, zmieniam dotychczas utworzone obwody obserwacyjne a zarządzam celem zwalczania pryszczycy na podstawie rozporządzenia policyjnego Województwa Poznańskiego u zwalczaniu pryszczycy z dnia 6 kwietnia 1926 r. (Dz. Urz. Wojew. nr. 15) co następuje:

A. Obwód ściślejszy zapowietrzony.

Do tego obwodu wcielam oprócz już wcielonych gmin jeszcze gminy: **Glinki, Byszewo, Mirowice, Wiskitno,** gmina i obsz. dw. **Krąpiewo, Myślęcinek, Wierzchucin i Łąsko-Małe.**

W tym obwodzie przestrzegać należy przepisy zawarte w tutejszym rozporządzeniu policyjno-weterynaryjnym z dnia 25 października rb. l. dz. 22611/26 A. ogłoszone w Orędown. Pow. nr. 43 poz. 385 i to od punktu 1 do 20 głoski A. oraz od punktu 1 do 3 głoski C.

B. Obwód dalszy obserwacyjny.

Do dalszego obwodu obserwacyjnego wcielam oprócz już wcielonych gmin **Sitowiec, Wilcze, Łukowiec, Popielewo, Słupowo, Wierzchucinek, Wierzchucice, Gogolin, Salno, Witoldowo, Skarbiewo, Olszewko, Cieplewo, Różanno-Nadl. Sokole-Kuźnica, Brzozowo, Wymysłowo, Wudzyn, Wudzynek, Nieciszewo, Trzebień, Kotomierz, Zalesie, Trzeciewiec, Włóki, Zławieś, Magdalenka, Stronno, Trzęsacz, Kusowo, Pauliny, Pyszczyn, jak i Niemcz, Osielsko, Zamczysko, Czarnówczyn, Opławiec, Czarnówka, Smukała, Niwie, Marjampol, Łąsko-Wielkie, Osiek i Buszkowo.**

W obwodzie tym obowiązują te same przepisy, które wydane zostały dla tego samego obwodu rozporządzeniem tutejszym z dnia 25 października 1926 r. l. dz. 22611/26 A ogłoszone w Orędowniku Powiatowym nr. 43 poz. 385 i to od punktu 1 do 6 głoski B. i od punktu 1 do 3 głoski C.

C. Rejon ochronny.

Do rejonu ochronnego wcielam oprócz już wcielonych gmin **resztę gmin całego powiatu bydgoskiego łącznie z miastami Fordon, Solec-Kuj. i Koronowo.**

Co do tego obwodu to obowiązują przepisy wymienione pod punktem 1 do 3 głoski C rozporządzenia tutejszego z dnia 25 październiką rb. 1 dz. 22611/26 A. ogłoszone w Orędowniku Powiatowym nr. 43 poz. 385.

Bydgoszcz, dnia 13 listopada 1926 r.

Starosta.

L. dz. 25824/26 A

435 OGŁOSZENIE
dotyczy naturalnego lodu.

Używanie naturalnego lodu daje powód do hygienicznych rozważań, szczególnie w czasie, kiedy odbywa się zbiór lodu, na drogach wodnych.

Zarazki tyfusu i dysenterji pozostają mianowicie w lodzie, przez dosyć długi czas, prawdopodobnie miesiącamy, zdolne do zakażenia Z tych przyczyn mogą być przez lód który często używa się do potraw i napoji rozszeżone powyżej w spomniane choroby zakaźne, Zaś bakcyle tyfusu i dyfterji (błonnicy) zauważyć się dadzą w wodzie kanału bydgoskiego, która przez uszkodzenie berlinek stale zanieczyszczoną bywa.

Ostrzega się zatem publiczność przed używaniem naturalnego lodu do potraw i napoji.

Bydgoszcz, dnia 3 grudnia 1926 r.

Starosta.

L. dz. 25018/26 A.

436 OGŁOSZENIE
dotyczy odnowienia powłok szosowych.

Pówiatowy Zarząd Drogowy zamierza w roku przyszłym odnowić powłoki tłuczniowe w km. 3,4-4,7 i 5,9-7,7 szosy z Osowejgóry w stronę Wojnowa. W tym celu potrzeba będzie 1116 m³ kamieni surowych wielkości 10-35 cm. na tłuczeń.

Uprasza się o złożenie ofert na każdą posiadaną ilość kamieni z podaniem cen za:
1. 1m³ kamiemi loko pole,
2. 1m³ kamieni loko miejce zapotrzebowania
3. za zwózkę 1m³ kamieni,

do dnia 31 grudnia włącznie. O uwzględnieniu oferty będą oferenci uwiadomieni pisemnie lub przez drogomistrza Kowalskiego, z prośbą o podpisanie pisemnej umowy.

Bydgoszcz, 7 gruduia 1926 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.
Starosta.

L. dz. 7 C

437 OGŁOSZENIE
w sprawie wyjazdu zagranicę.

Do Niemiec Wyjeżdża na stałe:
Beetz Adolf z żoną, Fordon.

Bydgoszcz, dnia 14. grudnia 1926 r.

Starosta.

A. dz. 25878 A.

438 W miesiącu listopadzie 1926 r. udzielono następujące pozwolenia na polowanie:

Nr. bież.	Nazwisko i imię	Stan	Zamieszkanie	Bilety łowcze		
				roczne	dupl. 3 dniowe	bezpłatne
291	Grochowski Franciszek	rolnik	Marjampol	1	—	—
292	Wende Teodor	rolnik	Koronowo	1	—	—
293	Heise Paweł	rolnik	Kruszyniec	1	—	—
294	Ziehlke Ernest	rolnik	Zalesie	1	—	—
295	Bosse Henryk	rolnik	Mirowice	1	—	—
296	Trawiński Franciszek	murarz	Fordon	1	—	—
297	Łukiewski Franciszcek	rolnik	Janowo	1	—	—
298	Olszewski Józef	rolnik	Ugoda	1	—	—
299	Szews Edmund	urzęd. gospod.	Koronowo	1	—	—
300	Preiss Zygmunt	kupiec	Korouowo	1	—	—
301	Parchomowicz Alfred	słuch. szkoły przemysł.	Nekla	1	—	—
302	Bilitzki Jan	rolnik	Mąkowarsk	1	—	—
303	Fehrmann Ernest	rolnik	Leszyce	1	—	—
304	Pepliński Teodor	burmistrz	Solec Kujawski	1	—	-
305	Maternicki Bolesław	aptekarz	Solec Kujawski	1	—	—
306	Rygol Reinhold	kupiec	Solec Kujuwski	1	—	—
307	Czaczka-Ruciński Wacław		Solec Kujawski	1	—	—
308	Kosiński Jan	kupiec	Solec Kujawski	1	—	—
309	Kończal Józef		Solec Kujawski	1	—	—
310	Born-Fallois	właściciel dóbr	Sienno	1	—	—
311	Nehring Maksymiljan	właściciel dóbr	Byszewo	1	—	—

Nr. bież	Nazwisko i imię	Stan	Zamieszkanie	Bilety łowcze roczne	Bilety łowcze dupl. 3 dniowe	Bilety łowcze bezpłatne
312	Ristau Oskar	rolnik	Otorowo	1	—	—
313	Rybicki Karol	rolnik	Łęgnowo	1	—	—
314	Graetzer Walenty	praktyk. gosp.	Janowo	1	—	—
315	Wirth Paweł	rolnik	Trzeciewiec	1	—	—
316	Pross Jan	rolnik	Buszkowo	1	—	—
317	Spychalski Paweł	rolnik	Koronowo	1	—	—
318	Urbanowski Czesław	rolnik	Skarbiewo	1	—	—
319	Starzyński Marjan	rolnik	Nowydwór	1	—	—
320	Gerth Reinhold	rolnik	Lucin	1	—	—
321	Stylo Antoni	właśc. majątku	Minikowo	1	—	—
322	Kentzer Jan	rolnik	Mąkowarsk	1	—	—
323	Nowacki Michał	rolnik	Wierzchucin	1	—	—
324	Buczkowski Alojzy	rolnik	Wudzyn	1	—	—
325	Mueller Artur	rolnik	Samsieczno	1	—	—
326	Hinrichsen Hugo	właśc. majątku	Pauliny	1	—	—
327	Krzywoszyński Nikodem	rolnik	Lucin	1	—	—
328	Szramkowski Antoni	rolnik	Szczutki	1	—	—

Bydgoszcz, dnia 2 grudnia 1926 r.

Starosta.

L. dz. 25012 A.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu Bydgoszcz, ul. Dra. Emila Warmińskiego 13.